

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NOVÁ ROLE, OKRES KARLOVY VARY

Člověk a společnost
Dějepis

Středověk – 7 .ročník
Zlatá bula sicilská
VY_32_INOVACE_DE_ST_19

Vypracoval:
Mgr. Miroslav Starý

ANOTACE:

Předmět: dějepis

Ročník: 7.

Využití materiálu: seznámení s historickým pramenem

Metodický postup: žáci si přečtou text a odpovídají na otázky

Pomůcky: nakopírovaný materiál

Zhodnocení hodiny: žáci pracovali úspěšně, některé otázky činily problémy

Práce s historickým pramenem

Zlatá bula sicilská

„Fridrich, z Boží milosti a přízně vyvolený císař římský, vždy rozmnožitel říše, král sicilský, vévoda apulský a kníže kapujský. Poněvadž ozdoba a moc císařská předchází náš stav, že nejen hodnosti ostatních knížat, nýbrž i královská žezla uděluje náš majestát, pokládáme za slavnou a velikou věc, že v tak velikém dobrodiní naší štědrosti i jiným vzrůstá rozmnožení královské důstojnosti a že tím naše vznešenost netrpí nijakou újmu. Proto my přihlížejíce k přeslavným službám oddanosti, které veškerý lid český od dávného času věrně a oddaně prokazoval císařství římskému, a že jasný král jejich Otakar od začátku mezi jinými knížaty, zvláště před ostatními nás zvolil císařem a při naší volbě ustavičně a užitečně setrval, jako náš milý strýc blahé paměti král Filip, poradiv se se všemi knížaty, svým privilegiem ustanovil, také i my jej králem ustanovujeme a potvrzujeme, a tak posvátné a důstojné ustanovení schvalujeme a království české štědře a beze všeho vymáhání peněz i obvyklé spravedlnosti našeho dvora jemu a jeho nástupcům na věky propůjčujeme, chtějíce, aby kdokoli z nich bude zvolen králem, k nám nebo našim nástupcům přijel a náležitým způsobem odznaky královské přijal. Také povolujeme, aby on a jeho nástupcové drželi všechny hranice, které zmíněnému království patří, ať již by byly jakkoli odcizeny. (...) Stalo se léta od vtělení Páně tisícího dvoustého dvanáctého, v měsíci září, v patnácté indikci, království však pána našeho Fridricha nejjasnějšího vyvoleného císaře římského a vždy rozmnožitele říše, krále sicilského, roku patnáctého. Dáno šťastně ve vznešeném městě Basileji rukou Oldřicha místoprotonotáře dvacátého šestého září. Amen.“

Vysvětlivky:

(...)	= několik vět vynecháno
majestát	= symbolické označení panovníka, jeho vznešené moci
císařství římské	= Svatá říše římská – volné sdružení středoevropských království, knížectví vévodství atd. ve středověku, které zahrnovalo dnešní Německo, severní Itálii, Rakousko, Česko, Švýcarsko, Benelux a malé části Francie
privilegium	= výsada, právo na něco, vydával to obvykle panovník
indikce	= dělení kalendáře na 15leté cykly

1. Kdo tuto listinu vydal?
2. Jaké tituly mu náležely?
3. Komu jí vydal?
4. Jak se tento panovník jmenoval celým jménem?
5. Jaká dvě další jména jsou v textu zmíněna?
6. Kdy se tak stalo? (měsíc, rok)
7. Jakými dvěma slovy je v textu označován začátek letopočtu?
8. V jaké osobě a čísle vydavatel (tvůrce) o sobě mluví?
9. Jak vydavatel zdůvodňuje, že si jí ten, komu je listina věnována, zaslouží? (podtrhni v textu)
10. Jaká hlavní privilegia český panovník pro sebe a následné panovníky získává?
11. Proč si myslíš, že se listina nazývá „sicilská“, když byla vydána v Basileji, což je ve Švýcarsku?
12. Námět k diskuzi – proč je tato listina tak důležitá pro české dějiny?

Zdroj překladu pramene: <http://www.e-stredovek.cz/view.php?cislocclanku=2008060001>

Řešení:

1. Kdo tuto listinu vydal? **Fridrich (úplně správně Fridrich II.)**
2. Jaké tituly mu náležely? **císař římský, král sicilský, vévoda apulský a kníže kapujský**
3. Komu jí vydal? **Otakar**
4. Jak se tento panovník jmenoval celým jménem? **Přemysl Otakar I.**
5. Jaká dvě další jména jsou v textu zmíněna? **Filip, Oldřich**
6. Kdy se tak stalo? (den, měsíc, rok) **26. září 1212**
7. Jakými dvěma slovy je v textu označován začátek letopočtu? **vtělení Páně**
8. V jaké osobě a čísle vydavatel (tvůrce) o sobě mluví? Proč myslíš, že to tak je? **1. osoba množného čísla (majestátní plurál, královský plurál – pluralus majestaticus); zdůraznění královské vznešenosti, majestátu**
9. Jak vydavatel zdůvodňuje, že si jí ten, komu je listina věnována, zaslouží?

službám oddanosti, které veškerý lid český od dávného času věrně a oddaně prokazoval císařství římskému, a že jasný král jejich Otakar od začátku mezi jinými knížaty, zvláště před ostatními nás zvolil císařem a při naší volbě ustavičně a užitečně setrval

10. Jaká hlavní privilegia český panovník pro sebe a následné panovníky získává? **dědičný královský titul (bezplatně) pro všechny další panovníky, držení veškerých hranic království v nezměněné (nezmenšené) podobě**
11. Proč si myslíš, že se listina nazývá „sicilská“, když byla vydána v Basileji, což je ve Švýcarsku? **Správně proto, že Fridrich neměl ještě pečet' císaře a tak jí opatřil pečetí sicilského království.** Odpověď žáků zřejmě bude poukazovat na to, že to byl sicilský král.
12. Námět k diskuzi – proč je tato listina tak důležitá pro české dějiny?
Upevnění postavení českého státu, „navěky“ jsme už byli království, určitá garance hranic – nedělitelnost území, posílení postavení českého krále atd.